

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В УСЛОВИЯТА НА РАЗВИВАЩИТЕ СЕ ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

Лекция 14

Бизнес предприемачество
Лидия Гълъбова ©
Стопански факултет

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- “През последните десетилетия информационните и комуникационните технологии (ИКТ) промениха начина, по който хората работят. През следващите десет години ИКТ ще променят Вашия бизнес.”

Арон Лиув

ОСНОВНИ МОМЕНТИ

- Влиянието на информационните и комуникационните технологии и дигитализацията върху предприемачеството;
- Стратегии за развитие на предприемачество в условията на дигитализация;
- Промените в бизнес моделите в резултат на дигитализацията.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- ⦿ Промяна в начина, по който възникват и се реализират предприемаческите идеи в резултат на развитието на ИКТ.
- ⦿ Съвременните информационни и комуникационни технологии засягат:
 - процеса на възникване на самите идеи,
 - формирането на потенциални възможности за предприемачески тип бизнес.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- ⦿ Развитието на технологиите се осъществява с такава скорост, че тяхното влияние изпреварва развитието на теоретичните модели, които ги обясняват и изпреварва въвеждането на подходящи политики, които да регулират този процес.
- ⦿ Свидетели сме на непрекъснато съкращаване на жизнения цикъл и ускоряване на процеса на възникване на радикални иновации в областта на дигиталните технологии.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- ⦿ *Дигитализацията представлява прилагане на дигитални технологии и инфраструктури в бизнеса, икономиката и обществото.*
- ⦿ Дигитализацията води до появата на голям набор от радикални продуктови, технологични, социални и процесни иновации.
- ⦿ Те на свой ред предизвикват значителни промени в социално-икономическите отношения.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- ◉ В основата на развитието на ИКТ и дигитализацията е Законът на Муур, влязъл в сила през 1957 г.
- ◉ Според този закон *количеството компютърна мощ, което може да бъде получено за определена финансова стойност се удвоява на всеки 18 месеца.*

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- ◉ Законът на Муур е свързан с голям набор от радикални иновации, като например:
 - компютъризацията в банковата сфера и производствените предприятия,
 - налагането на интернет и свързаната с него инфраструктура, платформи и др.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- ◉ Първоначално при повечето радикални дигитални иновации компютърните системи са проектирани като затворени, притежавани от собственика *ИТ архитектури* (изкуството и науката да се проектират и доставят ценни технологични системи).
- ◉ Те обикновено са специфични за дадено приложение, предприятие или индустрия.
- ◉ Тези радикални иновации рядко имат разклонения, приложими в цялата икономика.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- *Отворени ИТ архитектури* - представляват радикални иновации въздействието, от които засяга цялата икономика и голяма част от обществото.
- Първата подобна *ИТ архитектура* възниква през 90-те години на 20-ти век в резултат на сдружение между Microsoft и Intel, или 'Wintel'.
- Wintel се притежават от собственика (по-специално на операционната система Windows и микро чипа Intel).

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- Отворените интерфейси позволяват всеки да може да допринесе за развитие на тази платформа чрез различни приложения.
- Този възход съвпада с появата на друга отворена *ИТ архитектура*, каквато е интернет. В комбинация двете отворени архитектури водят до появата на *интернет революцията* от 90-те и началото на 2000-те, като предизвикват по това време вълна от предприемаческа дейност.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- Иновациите, свързани с интернет са толкова радикални, че се появи ново поколение предприемачи, чиито бизнес е изцяло разработен на основата на Интернет и на възможностите, които предлага тази среда.
- В резултат на по-нататъшното развитие на ИКТ и до ден днешен непрекъснато се разработват нови технологии, които на свой ред променят средата.
- Тези иновативни технологии създават нови, неочаквани и непредвиджани досега предприемачески възможности.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- Основната промяна, която предизвика въвеждането на интернет, е достъпът до големи обеми информация, а също и възможността да се представя собствена информация.
- Друг важен момент е съкращаването на времето за предаване на информация. В редица случаи информацията се получава в реално време или със закъснение от няколко секунди.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- Намирането на технологични решения за преодоляване на това на пръв поглед незначително секундно забавяне формира нова предприемаческа възможност за постигане на конкурентно предимство.

ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО, ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- Предизвикателства, свързани с развитие на интернет технологиите:
 - надеждност и достоверност на предаваната информация (традиционните механизми за проверка и пресяване на достоверността и качеството на предлаганата информация са неприложими);
 - големи обеми от информация и необходимост от това тя да се пресява и да се извлича същественото;
 - затруднения, свързани с осъществяване на успешни връзки между различните видове информация с цел достигане до правилни и печеливши решения.

ПРОМЕНИ В РЕЗУЛТАТ НА ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА

- ◉ *Нов начин на комуникация с клиентите, електронна търговия, социални мрежи*
 - разработка и поддръжка на собствена уеб страница;
 - договор с друго предприятие, което вече има собствена страница и продукцията или услугите да се представят чрез неговата уеб страница.
- ◉ Ако собственият сайт може да привлече достатъчно клиенти, вариантът е за предпочитане. Ако пък профилът на клиентите на сайта тип виртуален търговски център съвпада като профил и целева група, може да се окаже по-доброто и икономически по-изгодно решение.

ПРОМЕНИ В РЕЗУЛТАТ НА ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА

- ◉ *Необходимост от разработване на нови бизнес модели*
 - Бизнес моделите описват логиката за създаване и улавяне на стойност както за клиента, така и за предприятието.
 - Най-скорошното и съвсем логично следствие от развитието на ИКТ и дигитализацията е вълната от радикални иновации, която набира скорост в първата половина на 2000-те.

ПРОМЕНИ В РЕЗУЛТАТ НА ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА

- ◉ Иновативността, породена в резултат на дигитализацията се изразява в създаването на предприемачески възможности за изпълнение на съществуващи дейности много по-ефективно от преди и/или изпълнението на напълно нови дейности.

ПРОМЕНИ В РЕЗУЛТАТ НА ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА

- ◉ Някои от по-значимите предприемачески възможности са свързани с:
 - 1) генеративността и възможностите за развитие и „оживяване“ на предприемаческите екосистеми;
 - 2) премахване на посредничеството;
 - 3) разделяне на материалните от физическите потоци и развитие на мобилните услуги;
 - 4) независим от времето и пространството достъп до дигиталните технологии, който разширява възможностите за достъп до тях;
 - 5) възможности за взаимодействие, размени и транзакции, които предоставят различните платформи, изградени на основата на интернет (като например PayPal, Amazon, Airbnb).

ПРОМЕНИ В РЕЗУЛТАТ НА ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА

- ◉ Развитието на ИКТ и дигитализацията води до редица промени в бизнес моделите на предприятията от предприемачески тип.
- ◉ Традиционно свързаните с електронната търговия бизнес модели са *отношения бизнес-клиент (B2C)* или *отношения бизнес-бизнес (B2B)*.
- ◉ Моделът *отношения бизнес-клиент* обхваща директните продажби като най-често използва уеб сайтове за електронна търговия.

ПРОМЕНИ В РЕЗУЛТАТ НА ИКТ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА

- ◉ Моделът *отношения бизнес-бизнес* се разделят в няколко основни категории:
 - Директни продажби;
 - Онлайн посредници;
 - Рекламно базирани модели;
 - Социално базирани модели (създаване на общности);
 - Модели такса за транзакция (абонамент).

ВЪПРОСИ

1. Защо ИКТ и дигитализацията се развиват с такава скорост? Какво означава това за развитие на предприемачеството и предприемаческите възможности?
2. До какви промени в начина, по който се извършва стопанска дейност, води появата и развитието на интернет и дигитализацията?
3. В каква степен и как ИКТ могат да помогнат създаването и развитието на едно стартиращо предприятие?
4. Намерете и посетете три от най-посещаваните Уеб страници в помощ на предприемачите.

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

Лидия Гълъбова
каб.3606
тел. 02 / 965 39 15
E-mail: lgalabova@tu-sofia.bg
